

Līdzfinansē
Eiropas Savienības
Erasmus+ programma

Mālpils novada vidusskola

Projekta darbs

*Wake Parka izveide un funkcijas Mālpils
novada Sudas upes baseinā*

Darba autors:
6.a klases skolnieks
Toms Steķis

Darba vadītāja:
Ilze Bērziņa

2019

IESKATS VEIKBORDA VĒSTURĒ

Lai varētu runāt par veikparkiem, vispirms iepazīstināšu ar to kas ir veikbords un kā tas radies.

- (1) Veikbords ir ūdens sporta veids, kas izpaužas kā slīdēšana pa ūdens virsmu turoties pie striķa, kas piestiprināts motorlaivai. Veikborda būtība ir brīvi izpildīt dažādus kustību elementus slīdot pa ūdens virsmu, kā arī akrobātiskus trikus lēcienā, atsperoties no V veida viļņa, ko aiz sevis veido velkošā laiva. Veikbords ir radies pirms aptuveni 30 gadiem Amerikas sērferu pludmalēs. Sērferi izmantojuši laivas un vēlāk arī ūdens motociklus, lai slīdētu pa ūdens virsmu stāvot uz sava sērfa dēļa, turieties pie striķa, kas piestiprināts velkošajam peldlīdzeklim. Šodien veikbords sevī apvieno daudzus elementus no līdzīgiem sporta veidiem kā ūdens slēpošana, sērfošana un snovbords, tādēļ arī veikbords ieguvis dažādas variācijas un novirzienus, piemēram, slaidu, trampliņu un citu šķēršļu izmantošanu. Tā pat plašs novirziens ir izveidojies braucot ar veikborda dēli par vilcējspēku izmantojot kabeltrases vai vinčas. Vilkšanas ātrums 24-39 km/h.

Veikšanas tehnika pamatos ir līdzīga snovbordam, bet, krītot ūdenī, iespēja sasisties vai gūt traumas ir mazāka. Snovbordisti ar veikbordu parasti brauc uzreiz (ja vien tiek virs ūdens). Braucot svars ir sadalīts aptuveni vienādi uz abām kājām, augums iztaisnots, kājas ceļos elastīgas, rokturis gurnu augstumā.

WAKE PARKI PASAULĒ UN LATVIJĀ

(1) Šodien ir pieejami veikparki, jo piecdesmito gadu beigās kāds jauns vācu inženieris un kvēls ūdens sporta cienītājs – Bruno Rixen – sprieda par to, kā dot iespēju vairāk cilvēkiem izbaudīt šo pārsteidzošo piedzīvojumu – slīdēt pa ūdens virsu. Viens bija skaidrs – šis sporta veids, kam nepieciešama motorlaiva, nav pa kabatai kuram katram. Par spīti sliktajai finansiālajai situācijai, Bruno jau līdz sešdesmito gadu vidum bija radījis ko pavisam revolucionāru ūdenssporta attīstībā. Viņš uzbūvēja pirmo ūdensslēpošanas kabelparku uz ezera *Bordeshol*, Vācijā. Šo veikparku veidoja vairāku torņu sistēma, kuru savstarpēji sasaista trose virzoties pa apli, aizstājot vilkšanas funkciju, ko iepriekš veica motorlaiva. Būtiskākais sasniegums šajā projektā bija iespēja vairākiem cilvēkiem vienlaikus braukt pa ezeru ar slēpēm un nebija jāapstādina trose, lai kāds slēpotājs pievienotos pārējo pulkam.

Viens no mūsdienu labākajiem veikparku inženieriem – Christian von Lerchenfeld – ar kabelparku izveidi sāka nodarboties tieši Bruno Rixen dibinātajā kompānijā *Rixen Cableways*. Ieguvis lielu pieredzi, viņš izveidoja savu veikparku izstrādes kompāniju *Sesitec*, kura šobrīd ir viena no vadošajām šajā industrijā pasaules mērogā un, kas padarīja šo sportu maksimāli mobilu, radot divu torņu sistēmu, starp kuriem trose pārvietojas turp un atpakaļ.

Skatoties pasaules veikparku karti - tie ir tūkstošos. Eiropā ir ļoti daudz pieejami veikparki. Lielbritānija, Vācija, Nīderlande utt. Bet viens no labākajiem Baltijas apļa veida veikparkiem atrodas tepat kaimiņos – Lietuvā “313”trase, kuru jau iecienījuši ne tikai Latvijas spicākie braucēji, bet arī Eiropas labākie veikbordisti.

Latvijā veikparku popularitāte kļuva 2000.gadu sākumā, kad pirmie parki tika izveidoti tieši aiz laivas braucot. Bet tā kā šāds sporta veids bija diezgan dārgs un arī sākās problēmas ar motorizētu ūdens līdzekļu izmantošanu ūdens tilpnēs (troksnis) arī latvieši sāka meklēt alternatīvas. Pirmais kabeļu sistēmas parks tika izveidots Ozolniekos “5 masti” kas ir pirmais un vienīgais apļa veida veikborda parks Latvijā. Šāda parka izveide prasījis lielus ieguldījumus. Apmeklējot kaimiņu valstis Eiropā un izpētot divu mastu kabeļu sistēmas, arī latvieši lika zināšanas kopā un sāka radīt paši savas sistēmas. Pirmais divu mastu kabeļu parks tika izveidots Ādažos “Promobios” jau pirms 12.gadiem, kur īpašnieki parku un sistēmas veidoja paši. Tas bija ilgs ceļš līdz normālai darbībai, jo sistēmas plīsa, atkal uzlaboja – ilgs ceļš līdz normālai darbībai. Kā paši īpašnieki minēja, ka skatoties šodien – tādu ceļu neatkārtotu, jo tas neatmaksājas! Protams, ja var atļauties, tad noteikti jāizvēlas uzņēmumi kas specializējas šajā jomā. Ir arī Latvijā uzņēmums, kas uzstāda divu mastu kabeļu sistēmas. Šī uzņēmuma sistēmas ir lielāko tiesu Latvijas pieejamos ūdens parkos, bet kā Eiropas viens no līderiem atrodas tepat Igaunijā.... Ir tikai viena problēma, vai to var atļauties!

Tātad Latvijā uz šo brīdi jau ir vairāk kā 30 divu mastu kabeļu sistēmas veikparki. Tie atrodami Rīgā, Liepājā, Madonā un Ādažos (pat veseli trīs) un citās Latvijas vietās. Veikbordistiem iespēju ir daudz, bet apzinot viņu vēlmes un augot sportiskajai profesionalitātei - parki arī sāk iedalīties spēcīgākajos un vienkārši atrakciju parkos. Jo labs veikparks ir tāds kurā ir kvalitatīvs kabeļu sistēmas nodrošinājums, ūdenī ir pieejami dažādu sarežģītību konstrukciju.

Patiesībā, lai uzsāktu veikborda aktivitātes, tā piekritējam ir tikai jāvēlas. Iesācējs var pat neprast peldēt, jo kā viens no obligātiem ekipējumiem un peld veste, kas spēj noturēt atbilstošu veidotāju virs ūdens. Katrā veikparkā ir iespēja noīrēt ekipējumu (dēli, ķiveri, vesti) un instruktora pavadībā var uzsākt šo aktivitāti. Vecumam arī nav ierobežojumu – galvenais jābūt tik lielam, lai pats ar saviem spēkiem spētu apgriezt dēli braukšanas virzienā, ja sanāk nokrist trases vidū. Un arī šeit divu mastu veikparkiem ir priekšrocības – ja kāds nokrīt, pultētājs vinču pieved klāt un var turpināt aktivitāti no vietas, kur nokritis. Atšķirībā no apļa veida veikparkiem, jo ja tur sanāk trases vidū nokrist, tad veidotājam jāpeld krastā un jāiet uz starta laipas, lai uzsāktu veikošanu no jauna. Par ātrumu veidotājiem arī nav jābaidās, jo divu mastu veikparkos to regulē pultētājs, atbilstoši veikbordista iemaņām. Iesācējus velk lēnāk, bet pieredzējuši sportisti brauc 32km/h. Wake Mālpils šajā pirmajā sezonā jaunākais iesācējs bija vien 6.gadus vecs un vecākais cilvēks, kas vēlējās pamēģināt šo sporta veidu bija 67 gadus vecs kungs.

Latvijā veikošanas sezonā iesācējiem tie ir parasti 4 mēneši (no maija līdz oktobrim), bet sportisti saka, ka visi 9 mēneši – galvenais, lai ledus nav. Mūsdienās šis sporta veids ir populārs un tāpēc veikalos var iegādāties atbilstošus tērpus, lai varētu ūdens sporta veidus baudīt pat aukstā laikā.

Mālpils wake parka izveide – no idejas līdz realizācijai

Ideja par veikpara izveidi

Par veikparka izveidi Mālpilī maniem vecākiem ideja radās jau pāris gadus atpakaļ (jo mana mamma pirms mūsu dzimšanas 3 gadus nodarbojās ar šo sporta veidu un, protams, arī tētīm lika iemēģināt)... Tika uzrunāta novada dome, kas ideju uzreiz atbalstīja. Sudas upes apsaimniekotāji "Mālpils zivīm" sākumā par ideju bija bažīgi, jo uzskatīja, ka zivīm parks nav labvēlīgs. Bet tas, protams, tā nav. Partneri vienojās par sadarbībai veiksmīgāko modeli.

Zvaigznes sakrita tā, ka īpašnieks, kam piederēja zeme, Sudas upes krastā nevēlējās vairs īstenot ideju par pludmales ierīkošanu un šo zemi pārdeva. Un tā 2018.gada rudenī sāka realizēt ideju par Sudas upes pludmales labiekārtošanu un "Wake Mālpils" izveidi..

2019. agrā pavasarī sāka labiekārtošanas darbus. Pirmais lielākais darbs, ko veica, bija Sudas upes krasta un gultnes tīrīšana – lielu betonu gabalu paliekas izvilkšana no gultnes, krasta līnijas izveide un tīrīšana. Sudas upes krasta pieguļošās zemes sakopšana – krūmāju izzāgēšanā, zemes līdzināšana, meliorācijas grāvju atjaunošana. Un tad jau sekoja smilts atvešana un zāliena iekopšana. Darbs bija pamatīgs. Mēs ar brāli arī piedalījāmies krasta sakopšanā. Veikparka izveides lielākā vērtība, man šķiet, ir atjaunotā skaistā pludmale, kur tagad droši var peldēties arī bērni. Un vasarā tiešām mēs redzējam to, cik daudzi apmeklē pludmali, lai pilnvērtīgi atpūstos, nopeldētos.

Teritoriju, lai būtu sakopta, to cītīgi uzrauga. Un tāpēc pieejas ir izveidoti noteikumi Veikparka un pludmales apmeklētājiem, lai to vienmēr turēt sakoptu, lai vairs nebūtu aiz ciemiņiem jākopj atstātos atkritumus. Teritorijā nedrīkst ienest un nomest papīrus, pudeles. Vienmēr aiz sevis ir jāatstāj tīrība. Arī suņu saimniekiem jāuzmana savi četrkājainie draugi, lai nebiedētu peldētājus, lai neatstātu aiz suņa „šmuces”.

Veikparka kabeļu sistēmas uzstādīšana

Izpētot Latvijā pieejamos Veikparkus, jau sākotnēji ideja bija par to, ka Mālpilī jābūt kvalitatīvam parkam, lai varētu konkurēt ar tik daudziem jau esošiem Veikparkiem. Aprunājoties ar vienu no pirmajiem Veikparku īpašniekiem, tika izlemts izvēlēties vienu no vadošiem uzņēmumiem sistēmu ražošanā un uzstādīšanā no Igaunijas - "WakeStation". Bet, lai uzņēmums varētu uzstādīt Sudas upes baseinā divu mastu kabeļu sistēmu, bija uzdots pamatīgs mājas darbs- pamatnes un atsvaru izveidei. Smagākais darbs bija torņa atsvara izveidošana, jo līdz upes salai bija jānogādā 10 tonnas akmeņu. Akmeņi tika vesti ar paštaisītu plostu, kurus uz salas salika speciāli izveidotā metāla grozā. Ar otru kabeļa mastu bija vieglāk, jo tas atradās krastā un kā atsvaru izmantojām no Sudas gultnes

izvilktos betona klučus. Kad pamati un atsvari tika izveidoti, Veikparka kabeļu sistēmu uzstādīja firma "Wakestation". Šī uzņēmuma produkts ir ļoti kvalitatīvs un augsta līmeņa. Un es pat nebaidītos teikt, ka Wake Mālpils Veikparks ir viens no labākajiem Latvijā. Kā arī ūdenī pieejamās konstrukcijas (divi trampļi, slaidis un fanbox) ir šā uzņēmuma ražojums, kas ir drošs, kvalitatīvs un interesants gan iesācējiem, gan jau sportistiem.

Lai varētu sākt darbību un sniegt pakalpojumus, bija jādibina uzņēmums, jāveic daudz formalitātes arī novada domē un būvvaldē. Un tikai šā gada 21.jūnijā oficiāli "WakeMālpils" sāka savu darbību. Wake Mālpils piedāvā ne tikai veikborda pakalpojumu nodrošināšanu (kabeļu un inventāra nomu), bet tie kam neaizrauj ātrums, piedāvā jauku atpūtu kā SUPošanu, pludmales volejbolu. Vairāk par Wake Mālpils sniegtajiem pakalpojumiem un cenām var iepazīties www.wakemalpils.lv vai klātienē Sudas upes krastā Wake Mālpils veikparkā.

Pēc pirmās vasaras sezonas Wake Mālpils iecienīts kļuva tuvajai apkaimei – Siguldas, Ogres aktīvās sporta veida cienītājiem. Daudzi mālpilieši uzsāka šo sporta veidu. Liels prieks par to, ka Mālpils Veikparku arī iepazīna un iemēģināja Latvijas vadošie sportisti, kas ļoti cer, ka jau 2020.gadā Mālpilī būs Latvijas čempionāta posms veikbordā.

Arī es šo vasaru pavadīju Sudas upes krastā. Veikparkā pie pults pārsvarā strādāja mana mamma un brīvdienās palīdzēja tētis. Pa šo vasaru esmu apguvis daudzus trikus un prasmes, lai varētu piedalīties sacensībās. Arī mana mamma, tētis un brālis Gustavs ar prieku veiko, kamēr mazākie brāļi tikai peldas.

Uz tikšanos nākošajā vasarā Sudas upes krastā – Wake Mālpils, kas zina, iespējams, ka arī es jau būšu mammai lielais palīgs un pat pultēšu veidotājus (jo es jau to arī protu) 😊

Wake Mālpils no putna lidojuma / foto – Toms Svilāns

Sudas upes krasta tīrīšana / foto – Ilze Steķe

Konstrukciju uzstādišana / foto Ilze Steķe

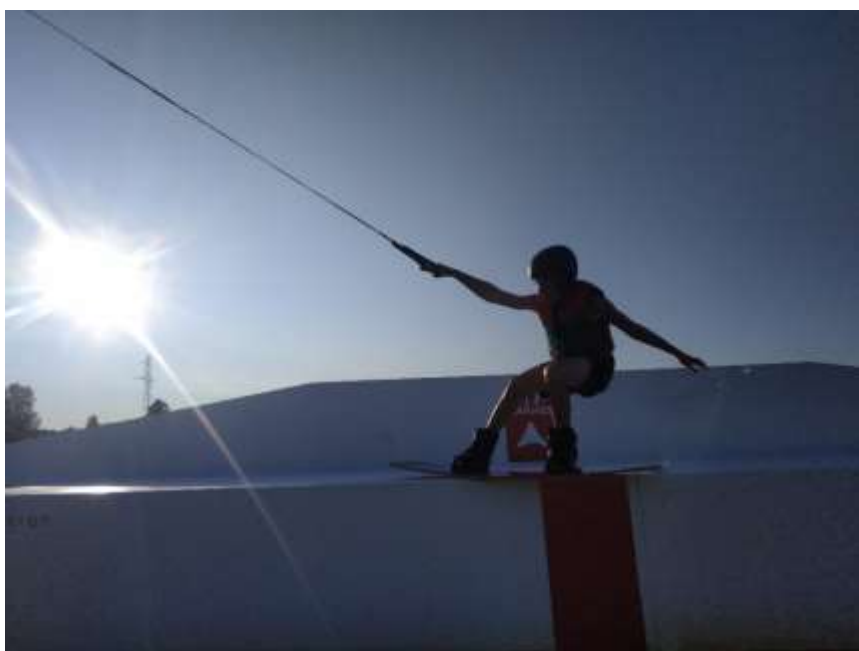

Wake Mālpils / foto Toms Svilāns

Toms Steķis ar vienu no Latvijas labākajiem veikbordistiem / foto Ilze Steķe

Izmantotā literatūra/informācija

1- www.veiko.lv

Lielu daļu man palīdzēja Mamma.